

patriot

3/2021

vychází 18. dubna 2021

ÚVODEM... si nelze nevzpomenout na skladbu legendárních Fešáků s názvem „Jaro“. Ano, již týden vyhlížíme (tedy většina z nás) nějaké ty jarní teploty, ale musíme se spokojit s tím, že: „My čekali jaro, a zatím přišel mráz...“. Prostě větru a dešti neporučíme, ty doby jsou už pryč. ☺ Nyní bychom rádi poručeli covidu-19, ale zatím nám není příliš přáno. I když se momentálně zdá, že by mohlo být brzy vidět pomyslné světlo na konci tunelu. Do této problematiky se však na těchto stránkách pouštět nebudeme. Budeme pokračovat v naší procházce po temelínských domech a chalupách. Tak se hezky posadte, naším dnešním hlavním aktérem je:

čp. 3 v roce 1950

Číslo popisné 3 „U NAŠINCŮ (U BARTUŠKŮ)“.

Berní rula z roku 1654 zde uvádí hospodáře Víta Němce a pozemek o rozloze 25 strychů. Hospodář na zimu osíval 9 strychů, 6 strychů na jaře. Porostlin (neobdělávaný pozemek zarostlý nějakým nežádoucím porostem) měl strychů pět. Vít Němec choval tři koně, dva voly, tři krávy a jednu jalovici. Uvádí se také, že grunt vyhořel a byl defalcírován (dočasně osvobozen od daně) k čtvrtému kvartálu roku 1684, později vyhořel znovu a byl defalcírován roku 1691.

V matrikách na této živnosti najdeme první Pavla Němce, jeho ženu Marianu a šest dětí, které se narodily v rozmezí let 1664 – 1671.

Dalším hospodářem byl Jan Bartuška, který zemřel roku 1748 v 39 letech. S manželkou Rosinou měl jedenáct dětí. Následně zde působil syn Jana Bartušky Václav a po něm i Václavův bratr Martin Bartuška.

Martin Bartuška (1711 – 1768) se v roce 1745 oženil s Alžbětou Blechovou, dcerou Jiřího Blechy, sedláka ze Všemyšlic. Podruhé se Martin ženil v roce 1765 s Dorotou Novákovou z Temelína čp. 11. Z prvního manželství se narodilo 12 dětí, z druhého manželství potomek jeden.

Živnost po otci Martinovi převzal prvorozený syn Jan Nepomuk Bartuška (1746 – 1800). Ten vykoupil za 150 zlatých tuto živnost od neznašovské vrchnosti. Jan Nepomuk Bartuška byl 3 x ženatý. Poprvé s Barborou Vaňkovou z Temelína čp. 19, podruhé s Marií Pechočovou z Hor (Všeteč) a potřetí s Marií Bartošovou ze Všeteče.

Dalším hospodářem se stal jeho syn Jan Bartuška (1783 – 1843). Byl dvakrát ženatý, ale manželství zůstala bezdětná. Jan Bartuška byl dlouholetým temelínským rychtářem. V poslední vůli odkázal živnost svému synovci Janu Bartuškoví, kterému ale bylo v té době pouhých 12 let. Stavení nicméně potřebovalo plnoletého hospodáře, a tak vdova Anna zažádala buď o přidělení usedlosti (za 2400 zl.) pro Marii Bartuškovou, nemanželskou dceru zemřelé hospodářovy sestry Anny Bartuškové, nebo o prodej živnosti. Žádost byla vyřízena kladně, Marie Bartušková se provdala za Josefa Našince z Budišovic a v roce 1844 nastoupili na živnost (zatíženou nemalými dluhy) jako plnoprávní hospodáři.

Zavázali se také, že nezletilému dědici Janu Bartuškovi dají zdarma pole k vystavění domku a k tomu složí 400 zlatých. Tak se i stalo a dům dnes nese čp. 84 (Shon).

Na čp. 3 se tak objevuje Josef Našinec, který se 6. 8. 1844 oženil s výše uvedenou Marií Bartuškovou. Během manželství se jim narodil pouze syn František, který také statek zdědil.

František Našinec (1856 – 1926) pojal v roce 1895 za manželku Marii Staňkovou z čp. 26, dceru hostinského z Temelína. Za vlastního přijal také jejího nemanželského syna Františka. Společně měli ještě syna Josefa, ten však zahynul v první světové válce. Sňatkem Františka a Marie se spojila hospodářství (čp. 3 a čp. 26) pod jednoho majitele. František Našinec byl temelínským starostou, úřadovna byla v hostinci. (Obecní dům byl vystavěn až v roce 1911, zřejmě proto v čp. 3 také bydlela a úřadovala od roku 1908 poštovní úřednice Emilie Jandová.)

Ing. František Našinec (1884 – 1977) se oženil v roce 1918 s Olgou Honzákovou. Tento velice všestranný a aktivní člověk byl stavitelem, zemským poslancem, členem státní silniční rady i obecním kronikářem.

S manželkou měli tři děti, Jaroslava, Radomíra a Libuši. V roce 1927 nechal František Našinec moderně přestavit obytné budovy do dnešní podoby.

Na čp. 3 se připomíná ještě Našincův syn Radomír, který měl po druhé světové válce majetek po otci převzít. Tuto úlohu však za něj už vykonal stát. Z usedlosti se stal státní statek, rozdělený mezi Hlubokou a Bechyni. Následně zde hospodařilo JZD a v novodobé historii se čp. 3 stalo sídlem společnosti Š + H.

(zdroj: Jan Petřík, Rodový katastr obce Temelína, Antonín Haas, Berní rula 27, kraj prácheňský, SOA Třeboň, gruntovní kniha Velkostatek Neznašov, Temelín, 1784 – 1880; foto: archiv obce Temelín.)

Z TISKU...

(K čp. 3 přidáváme dobový nekrolog, který vyšel po úmrtí Františka Našince v roce 1926 v novinách Venkov.)

Stará garda umírá

„Garda se nevzdává, ale umírá!“ Toto rčení možno užít i při starých našich stoupencích, kteří věrně dosloužili až ke smrti. Jeden z nich právě padl včera. František Našinec, rolník v Temelíně u Týna nad Vltavou, zemřel ve věku 73 let. Tři měsíce a pár dní přežil svou choť, známou matku Našincovou, kterou znalo celé širé okolí pro její rázovitou povahu a zlaté, dobročinné srdce. Nemnoho je lidí jeho rázu. Byl zosobněná poctivost a věrnost. Věren své krvi, svému rodu, stavu i straně. Byl jedním z tuhých sedláků zdravého a pevného jihočeského kořene. Což mu nepřekáželo, aby jako člověk i zemědělec byl mužem pokročilým a osvíceným, jako vzácný příklad, že zdravý konservatismus a zdravý pokrok se vzájemně nevyklučují, ale plynou jeden z druhého.

Měl výborný smysl pro ducha doby a její požadavky. To způsobilo, že stál v čele okresu, kde šlo o akce hospodářské, ať už šlo o okresní spolek hospodářský, jehož byl místopředsedou od jeho založení, či okresní hospodářské družstvo skladištní, kde byl předsedou. Byl členem předsednictva hospodářského lihovaru v Malešicích a první ze zakladatelů melioračního družstva. Nescházel ovšem nikde a nikdy, když šlo o veřejný život ať hospodářský nebo národní. Měl živé národní cítění upřímného, oddaného syna českého venkova, pevnou a nepoddajnou povahu, tak potřebnou zde, už v samém sousedství Blat jihočeských, která stála kdysi tolik hrdého selského vzdoru i krve. Znali proto všude v této jihočeské oblasti otce Našince, jeho mužnou vysokou postavu s výraznou tváří, která do posledních chvil si zachovala svou mužnou krásu. Rodinný jeho statek přejímá jeho syn, inž. František. Našinec, který jistě bude důstojným nástupcem svého otce.

(Venkov, 10. 3. 1926, kráceno)

ZÁVĚREM... Uvítáme jakékoli materiály vztahující se k Temelínu či okolí, které nám můžete předat osobně, po dohodě zanechat v Domovech KLAS, nebo zaslat e-mailem. Těší nás váš zájem a děkujeme, že nás čtete ☺

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bychom si tady mohli psát, co chceme a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory našemu nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenesu autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho částí je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bychom se nějak úporně bránili drobným příspěvkům a darům ☺. V každém případě za přízeň děkují Ondřej Klempíř a Pavel Hasil. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.